

बी.को०
२१

द्यादिमंत्रसागरे सर्वदेवीध्याननिर्णयोनाम सप्तमः कल्पः ७ ॥ समाप्तोऽयं सुद्धरकोशाख्यः तंत्रः समाप्तः
सम्पूर्णम् ॥ शुभं भक्त ॥ श्रीस्तु ॥ शुभम् ॥ सम्बत् १८२४ चैत्र शुक्ल ५ भौमवासे ॥ शुभम् ॥

~~१२५~~

उद्धारकोषः or वीजोद्धारकोषः

दक्षिणामूर्तिसुनिः

तन्त्रम्

Benares
Edition

राम०

२१

दं ४१ सूत्र्यामले० मालासंकुशपद्मयुग्मकधरांसहस्रनेत्रांकितां मनैरावणएष्टगांशशिमुखोत्रैतोत्तरस्या
पां दोर्भिर्गीतरतांसरोजसदृशीत्रह्यादिदेवैः स्तुता मिन्द्राक्षीजनमातरं हृदिभजे कारुण्यचिद्रूपिणी ४२ ॐ
स्वतंत्रे० विनिद्रकमलोत्पलैर्मुनिरचितांघ्रिहृषीं सितांसितकराननांसितकरेज्ज्वलच्छेदरां खौदुष्पि
लोन्ननांमभयपुस्तकौविभ्रतींस्मरामिहृदिखेचरींभुवनमातरंसिद्धीदां ४३ ईश्वरउवाच० एतासांदेवदेवेशि
मंत्रध्यानचयंस्मृतम् यस्यकस्मिन्दानंमंत्रंमहार्कोशकं ४४ ऋषयऋचुः धर्मःसयुज्यपुत्रस्वसकला
गमपारयः भजेस्वस्वाश्रमंमूर्तिमार्जोपयितुमर्हसि ४५ दक्षिणामूर्तिः गच्छध्वंमुनयःसर्वेक्षमध्वं कृपयाम
म इत्युक्त्वास्वश्रमंजम् मुनयोमंत्रतोषितः ४६ ईश्वरउवाच दक्षिणामूर्तिनातेनदृष्टंमंत्रानमनोरमान् कृ
तमुद्धारकोशाख्यंमंत्रंनत्रैकसागरं ४७ गोप्यगुह्यमहादेविमंत्रकोशसमन्वितं तवप्रीत्यनप्राप्यातंगोपनीयं
स्वयोनिवत् ४८ देव्युवाच क्रांतास्मिभवतानेनतंत्रेणाहंसुरेश्वर इत्युक्त्वासहसाकुंजं कैलासारेःप्रजग
तुः उभौतावंचिकादुर्गादेवीदेवश्चशंकरः ४९ ॥ इतिश्रीदक्षिणामूर्तिमुनिविरचितेउद्धारकोशेतंत्रेदशवि

श्रीको.
२०

भैरवतंत्रे. तेजोमयशक्तित्रिशूलहस्तसुरेन्द्रसंसेवितपादपद्मं मेधाविधिंमत्सगतं द्विबाहुं गुरुं स्मरेन्मनसपंकजे
हं ३४. आगमोद्योते शंखप्रभं वेणुप्रियं शशांकं ईशानमौलिस्थितमोड्यरूपं तमीपतिंचामृतसिक्तगुणं ध्या
येहृदये शशिनं गृहेन्द्रं ३५. आगमामृतमंजरीं प्रतप्रागंगेयनिभं महेशं सिंहसनस्यंकं हृदि स्थितं सुगसु
रैः पूजितपादयुग्मं भौमंदयालुं हृदये स्मरामि ३६. आगमामृते नीलांजनाभं मिहिरेष्टपुत्रं गुरुं श्वरं पाशभुजंगपा
णिं सुरासुराणां भयदं द्विबाहुं स्यं शनिं मृगसुपंकजे हं ३७. वामकेश्वरे शीतांशुमित्रांतकमीड्यरूपं चारं च
वैदूर्यनिभं द्विबाहुं त्रैलोक्यरक्षापरमिहृदि तं गुरुं गृहेन्द्रं हृदये भजे हं ३८. आगमोद्योते. सांगुलसुक्तं भयदं
जनानां कृष्णबुभुक्षं निभमेकवीरं कृष्णांबरे शक्तित्रिशूलहस्तं केतुं भजे मानसपंकजे हं ३९. कुले चूडामणे. शग.
प्रशिंखकृपाणषेटवाणानसधनुः शूलकतर्जनींदधानां भयदं महिषोत्तमांगं संस्थानवदूर्जं सदृशं विभुं २०
वानीं ४०. आगमामृतमंजरीं नानारत्ननिबद्धरम्परसनापीतां धराभायदां वर्मां श्वग्निशशांकं नृमनां सि
ंहासनस्थं पशुं सदंगेयनिभं महार्घमणिभिरुद्रासितांगीं सदा देवेशीं वगत्यासुरं वीहृदि भजे भक्त्युत्तं भक्ति

राजमध्यस्थितं समगमिभुवनाधिपं हृदि तु कार्तवीर्जार्पुनम् २६ कुजासर्वस्वे० चन्द्रोद्भासितमूढजसरूपतिपोषूष
पात्रं बहते हस्ताजेन सुधाशुकोटिविमलं हास्यास्पपं केरुहं सूर्याग्नीन्दुविलोचनं करतलैः पशुशान्तं सज्जं कुशां
जानुविभक्तमक्षयं पशुपतिं मत्स्यं जयं भावये २७ कुलचूडामणौ बालं षोडशहापिनं कपिपतिं वह्निप्रभाभिसुरेन्द्रा
भिर्हृतगदाधनुःशरचपान् संविभ्रतं सादरं वन्दे देवस्वरूपिणं रघुपतिं चाराधयंतं मुदा ध्यायेहं प्रसन्नमूर्त्तं नयनं
सुनीवदेवं हृदि २८ कुलार्णवे० रामेष्टुभिरंजनैः कवीरं प्रवंगराजेंद्रकृतप्रणामं सुमेरुशंखगिरिमचिन्त्यमाद्यं ह
दि स्मरेहं हनुमंतमीड्यं २९ भैरवतंत्रे कपालहस्तं मुजगोपवीतं कृष्णच्छविदं दधं विनेत्रं अचिन्त्यमाद्यं मधु
पानसक्तं हृदि स्मरे भैरवमिष्टदंतं ३० त्रिपुरासर्वस्वे प्रत्यक्षदेवं विषदं सहस्रं मरीचिभिः शोभितमूमिदेशं सप्ता
श्वगंसहजहस्तमाद्यं देवं भजेहं मिहिरं हृदये ३१ भैरवतंत्रे सोमात्मजं हंसगतं दिवाहुं शिवेन्दुसंस्थमुसिपाश
हस्तं दयानिधिं मूषणभूषितांगं बुधं स्मरे मानसपंकजेहं ३२ कुजासर्वस्वे संसप्तकांचननिभं हि भुजदपालं
पीतांबरं धत्तसरोरुहदं हृदये कौंचासनं मसुरसेवितपादपद्मं शुक्रं स्मरे त्रिनयनं हृदयाश्रुजिह्वम् ॥ ३३ ॥

वी.को.
१८

तंवराहीं १८ शारदापटले षड्भुजां त्रिनयनां स्मिताननां शांडिल्येन नमितां प्रियंकजां पर्वतस्थितां च तच्छलां
शारदाभगवतीं हृदि ध्याये १८ त्रिपुरासर्वस्वे० त्रिलोचनां सूर्यसहस्रशोभां सिंहसनस्यां हि भुजां धत्तुमिह ॥
पीतांबरं विष्णुमहेशसेव्यां कामेश्वरीं तां हृदये स्मरामि २० भैरवतंत्रे गौरांगीं धत्तुं पंकजां त्रिभुवनां श्वेतां वीं
सिंहगां चंद्रोद्रासितशेषां स्मितमुखीं दोभ्यां वहंतीं गदां विहिंसन् द्रास्युजयोनि कामत्रिदशैः संपूजितां प्रिह
यी गौरीमानसपंकजे भगवतीं भक्तेषु दातां भजे २१ भैरवतंत्रे चन्द्रार्द्धमौलिं हि भुजं त्रिनेत्रां श्रुत्वा जमाले सत
तं वहंतीं एणासनस्यां भुजगोपदीं तां ताम्रपुष्पां हृदये स्मरामि २२ प्रागमाप्रतमं जरीतंत्रे त्रिशलासिधरां
दोभ्यां रक्ताभां वह्निरूपिणीं प्रज्जीं सिंहसनगतां कुलवागीश्वरीं भजे २३ प्रागमार्णवपीपुष्पं नृचतुर्दशव
र्णभूषितां गं शशि सूर्याग्निविलोचनं करेशं प्रहिभूषितकंठमस्रस्रं भ्रमयंतं हृदये गणेशं २४ प्रागमोद्योते ॥
हिमाद्रिस्वेतां हि भुजं भुजं गपरेतगात्रं शिखिविहरस्यं नगेद्रकन्याप्रियपुत्रमाद्यं हृदि स्मरंतीं प्रदं वीं नारि २५
उडुामरेतंत्रे महस्वभुजमंडलीजिततमीचरेशाधिपं हिमांशसहशाननं धत्तुं सहस्रतूणीकरं सितांबरं सदांतुरं

राम०
१८

सूर्येन्द्रनिविलोचनां शितसुखीप्रेतासने संस्थितां ब्रह्माद्यैः स्फुरसंचयैः प्रणमितां देवीं भजे हंतुरीश ॥ १२ ॥ त्रिपु
शशिरोमणौ ॥ एणां कांशुपरेतभालफलकां वालार्ककोटिप्रभां ज्वालावद्महार्घरत्ननिचयं केचपदे पांज्वलं
शृलास्यं कुशपाशवेणुमुशलां भोजाभयान्विभ्रतीं भक्तेष्टां छिन्नमस्तिकां भगवतीं ध्यायेद्ददति सदा ॥ १३ ॥
कालीरहस्ये ब्रह्माविष्णुशिवास्मि सुंदरसनां तां वृत्तरत्नाधरां वर्षा मेघनिमां त्रिशूलसुशलां प्रज्झासि पाशा
कुशान् शंखासाहिषुगान् धत्तां दशभुजैर्प्रेतैः संस्थितां देवीं दक्षिणकालिकां भगवतीं रक्तां वरां तां स्मरे
१४ श्यामा तंत्रे त्रैलोक्यपूजितपदां बुरुहदधीतां कृष्णां वुमत्सदृशरूपधरां त्रिनेत्रां शृलासि शंखमहतीः
स्वमुजैर्बहंतीं श्यामां स्मरेशवशरीरकृतासनस्थां १५ वामकेशवरे ० शृलाब्जपाशां कुशैर्हस्तपद्मां चतुर्भु
जां धूम्रनिभां त्रिनेत्रां ॥ सिंहासनस्थां धत्तप्रीतवस्त्रां ध्यायेत्तद्देशी हृदिकालरात्रिं १६ कुलार्णवे ॥ १७
इंद्राग्निस्वर्यनयनां पाशां कुशधरां शिवाम् द्विभुजां सिंहमध्यस्थां भजे हं वज्रयोगिनीं १९ कुलचूडामणौ ०
चंद्राद्वचूडां विमलां मुजाभ्यां शृलां कुशौ श्याममुखीं बहंतीं सूर्योन्निषंद्रीहजहृदियां प्रमदं हृदये सत

वी० को० सहस्रमरीचिदीप्तिं श्रीशारिकां त्रिनयनां हृदये स्मरामि ८ वामकेश्वरे शीतांशुवालार्ककृशानुनेत्रांचतु
 १८ भुजामेणल्लग्नसनस्यां शंखाब्जशूलसिधरां महेशीरास्तीं भजे हंतुहि नाद्रिरूपाम् ९ आगमोद्योते ॥
 उद्यच्छीतांशुरश्मिद्युतिचयसदृशीं फुल्लपद्मोपविष्टां वीणानागेंद्रशंखायुधपरशुधरां दोर्भिरिड्यैश्चतुर्भिः
 ॥ मुक्ताहारंशुनानामणिसुतहृदयांसीधुपात्रं वहन्तीं बंदे भीडाभवानीं प्रहसितवदनं सा प्रकेष्टप्रदात्रीं १० ॥
 ज्वालाशिरोमणौ ज्वालापरीतास्यसरोरुहांतां सरोजशंखासिगदाधरां च सिंहासने स्यापितपादयुग्मांज्वा
 लामुखे सहृदये स्मरामि ११ वामकेश्वरे मुंडविध्वंसकर्तुः करकमलतले धारयंतीं हसंतीं नाहं तज्ज्ञावदं
 तीं सकलजनचयं भक्षयंतीं सदैव श्यामां विष्णुगिरीशं रिपुकुलमथनं दोर्भिरिड्यैर्दृष्टासि ध्यायेहं भद्रका
 लीनवज्रलदनिभां प्रेतमध्यासनस्थाम् १२ आगमोद्योते ० नानारत्ननिरुद्रचंद्रशकलां मौलेभ्योभ्यभि
 र्चते ॥ पाशंभोजधरां हिमांशुधवलां दोर्भ्यां प्रसन्नां शिवाम् ॥ ॥

राम०

१८

पुरमजेहम् २ रुद्रयामले० लक्ष्मीपद्मासनगतकटिंस्त्र्यंशोतांशुनेत्रांमुद्यद्वास्वत्करचमरुचिंपद्मशंखासिपा
णिं नानासुक्तामणिसुशकलाभूषितांगांदिबाहुं नित्यंलोकत्रिनयनफलदांनोम्यहंमक्तिपूर्वं ३ तैचमुक्तावलौ०
बाणोपूर्णनिशाकरोज्वलसुरंवीकपूरकुंदप्रभांचंद्रार्द्धाकितमस्तकांनिजकरैः संविभ्रतीमादरात् वर्णमिच्छ
गुणंसुधाद्यकलशंविद्यांचतुंगस्तनी दिव्यैरभरणैर्विभूषिततनुंसिंहाधिरूढांभजे ४ भैरवतंत्रे० देवीप
न्नगभूषितांहिमरुचिंशीतांशुशंखप्रभां मुक्तैरत्नपूरीतकंठवलयांरक्तांवर्णविभ्रतीं शृङ्गलाजासिगदाध
रांसुरगणैर्वैकुण्ठमुखैः सुतां नित्यंलोकत्रयेकरक्षणपरंतारांविनेत्रांभजे ५ रुद्रयामले० उद्यद्दिनेशद्यु
तिमित्तुकिरीटांतुंगकुचांनयनत्रययुक्तां स्मैरसुरंवीवरदांकुशपाशांभोजकणंप्रमजैर्भुवनेशीम् ई कुञ्जिका
सर्वस्वे चंद्रार्द्धाकितशेखरांविनयनांकोटिंदुस्त्र्यंशुप्रभां नानारत्नसहस्रवद्हरसनांप्रेतासनेसंस्थिताम् ॥
शंखंतोमरपट्टिशज्जयुगलां दोर्भिर्बहंतीमुदा ध्यायेहंहृदयेसदाभगवतीमातंगिनीहारिणी ७ ॥ ५ ॥
श्रगमामृतमंजया श्रीशंखचक्रमुशलांकुजयुग्महस्तां नागेन्द्रहारवलयांकितकंठमांसां सिंदूरकुंकुम

वी०को०
१७

खरं पुष्करं तथा स्त्रीबीजानिमयेतानि स्मृतानि कृत्तिमं परं १५ प्रकाशं ॐ कीं कीं हूं हूं स्त्रीं स्त्रीं श्रीं श्रीं ऐं इन्द्राक्षि वज्र
हस्ते सी हीं स्त्रीं हूं हूं कीं कीं ॐ ऐं फट् स्वाहा इति मूलं तिस्र एता मया ख्याता वामा भुवन देवताः दक्षिणा मूर्तिः
रूपेण संसारेऽपि प्रकाशिताः १७ अथेहि देवदेवेशि खेचर्या वचि वैमनुम् यमासाद्य लभेद्यो गीरे चरी सिद्धि
दांकलौ १८ विश्वयामले ० गीर्वाणादशमं वर्णं चोद्धरेत्प्रतिलोमतः ततो बीजं ततो दद्यान्माया बीजं ततः स्मृतं ०
१९ ततो दद्याच्छ्रद्धां कृतोऽयं परिकीर्तितः मंत्रं तुर्यशिरो ज्ञेयं योगो दद्यात्ततो भिधम् २० खेचर्ये च ततो
दद्यादंते चोष्मकमेव च प्रकाशं स्त्री खेचर्ये नमः इति मूलम् अद्य वक्ष्यामि देवेशि ध्यानानां गमनिश्चिता
न श्रुत्वा पानसाधकः शीघ्रं जीवन्मुक्तो भविष्यति २१ इति श्रीदक्षिणामूर्तिमुनिविरचिते उद्धारकोशे तेजो
स्वदेवी खेचरी मंत्रोद्धारकोशाख्यानं नाम षष्ठः कल्पः ६ ॥ दक्षिणामूर्तिः ॥ मुनीश्वरः प्रवक्ष्यामि ध्या
नाना गमनिश्चितान् वामकेश्वरं तंत्रोक्तं त्रिपुराया यथा ब्रुवे १ वामकेश्वरे ॥ दिग्मां वरं किं तज्जुमिहिर
न्निचन्द्रं नेत्रां सुधां शुमुकुटां हिमसन्निभाभां सिंहासनां परशुखद्वयं भुजाभ्यां ब्रह्मेन्द्रविष्णुनमितां त्रि

राम०
१७

व्यंगोपनीसंप्रपन्नतः ४ अथमवानीमंत्रः मुंडमालातंत्रे प्रणवंचैवद्वेषयेत्तत्पुष्पं पणपुनः हरिणाक्षीह
यंकूर्चहरद्वयसंयुतं ५ प्रकाशं ॐ श्रीं श्रीं ॐ ॐ ह्रीं श्रीं श्रीं हूं फट् स्वाहा अथवगलामुखीमंत्रः प्रागमल
हर्षो नारवंचैवमद्वीजं द्युत्तरं समुदाहृतं ६ मंत्रंच द्विशिरो ज्ञेयं ततः पञ्चवमुद्धरेत् भगवति वगलं च सुखि
देविततः पुनः ७ तथापि सर्वदुष्टानां वाचं मुख पदं तथा स्तंभयद्वितथा जिह्वां कीलय २ द्विबुद्धितथा ८
विनाशयद्विवारं च मृत्तिकावीजं कंतथा अक्षरं ते पयो ज्ञेयं द्विपं वा शदक्ष एमनुः ९ अथ मृत्तिकाविजोद्धारः
भैरवतंत्रे मृद्धिजं मृत्तिकावीजं मृत्तवावीजं प्रशस्तिका मृत्तान् तं परं ज्ञेयं ह्रीं वीजस्य सुरेश्वरि १० प्रकाशं
ॐ ह्रीं भगवति वगलामुखि देवि सर्वदुष्टानां वाचं मुखं पदं स्तंभय २ जिह्वां कीलय २ बुद्धिं विनाशय २ ह्रीं ॐ
स्वाहा अथ इन्द्राक्षीमंत्रः रुद्रपामले अक्षंकुंती ह्यं देवि कूर्चं पुष्पं तथैव च १२ पण्यवीजं पण्यं पद्यां चर्मा
णां च ततो मिधम् १२ ॥ इन्द्राक्षि वज्रहस्ते चलत्सीलज्जां च पुष्करं तीक्ष्णं गंधेरसने त्रासः चंद्रो हरं वनं इन्द्रा ।
ष्ट्यांष्टविंशार्णो मनुः प्रोक्तः सुरेश्वरि १४ अथ पण्यवीजोद्धारः शभदापटले पण्यवीजं सानुवीजं शि

वी.को०

१६

भवच ॥ ४१ ल वामकेश्वरे भ्रमवीजंचजीमूतंचांबुभत्वबलंचनं व भैरवतंत्रे कल्याणंचैवशर्मापिशं
भुमंचवतुष्टयं ४२ श रुद्रयामले चंपावीजंतडिहीजंविद्युच्छतहृदातथा ह्रादिनीवीजमेवंचषकारस्या
नजंपरम् ४३ ष शक्तिःशर्मापिविज्ञेयेशरच्छंकेतथैवच सकारस्यमयाप्रोक्तं गंथेस्त्रिनाशिरोमणौ ॥
४४ सिद्धसारस्वते० छविवीजंकान्तिवीजंशोमापिसुषुमातथा आकाशंचामृतंदेविहकारस्यापरंप्रधे
४५ ह कुलचूडामणौ देववीजंनिर्जरंचत्रिदशंत्रिदिवेशकं सुरवीजंचगीर्वाणंलेखमप रवीजकं क्ष
वर्णानांदेवदेवेशिकोशमेतंसुगोपितं दक्षिणामूर्तिनातेषांभक्त्यादिव्यंप्रकाशितम् ४७ इति श्रीदक्षि
णामूर्तिमुनिविरचितेउद्धारकोशेतंत्रेवर्णकोशाख्यानंनामपंचमःकल्पः ५ ॥ ईश्वरउवाच ॥ दृष्ट
राणांएथकुनामकींप्रींश्रींहींह्रीःतथा वर्णकोशस्यचपृथक्सत्यंसत्यंवराजने १ अद्यवक्ष्यामि ते देवि ति
स्त्रोभुक्तेदेवताः दक्षिणामूर्तिनापूर्वमृषीणांभाषितैःस्वयं २ भवानीप्रथमाख्याताद्वितीयावयलामुखी
दुन्द्राष्ट्यपितृतीयावतिस्त्रोभुवनदेवताः ३ आसांमंत्राणिवक्ष्यामिशृणुत्वंपर्वतात्मजे यस्यकस्यनवक्त

राम०

१६

ढ भैरवतंत्रे । वाणबीजं मार्गणं च प त्रिण माशुगंतथा कुञ्जासर्वस्वे रात्रिबीजं तमीबीजं तामसीबीजं तामसीबीजं
जमेव च क्षपाचक्षुणक्षबीजं तकारस्यानृतं परं ३३ त० कुलार्णवे विल्वबीजं च विवरं सुषिरं नागकेलकम् ॥
थ० स्वतंत्रे चक्रिबीजं व्यालबीजं सर्पः काकोदरोरगौ ३४ भोगिबीजं भुजंगं च भुजंगममिति स्मृतं द त्रिपुर
जिलके ॥ पुष्पबीजं प्रसूनं च प्रसूतिः सुप्रजा तथा ३५ ध त्रिपुराशिरोमणौ क्षारबीजं चलवणं सैंधवं शूरकं
तथा वाहं चानृतं व्यातमपरं सुरवंदिते ३६ न क्षिप्ताशिरोमणौ मत्स्यं च मीनबीजं च सफरीबीजं मेव च०
भषबीजं तथा ज्ञेयं पकारस्यानृतं परं ३७ प शारदापटले कूर्मबीजं च कमठकं कटोपिकुलीरकम् फ
कालीसर्वस्वे उर्मिबीजं चिस्तथा देवितरंगस्त्रितयं तथा ३८ व भुंडमालातंत्रे भद्रिकाभास्वतीभीमाभकारस्या
नृतं परम् भ आगमाभृतमंजयां दुलिबीजं शिलीबीजं मंडूकं दर्दुरं तथा भेकीबीजं मयाख्यं तं मकारस्य
नृतं परम् ४० म स्वतंत्रे वायुबीजं तथा वाग्मीवाचालं वैश्यबीजं वीरबीजं तथा वापीयकारस्यानृतं प
रम् य श्यामातंत्रे अग्निरेफश्च बह्निश्च हुतभुग्हव्यवाहनः र स्वतंत्रे वातबीजं तथा ध्यातं मोहंतिमिर

चक्रबालकं वैष्टरश्च ववीजंचखकारस्यान्तं परं ख २२ कुलचूडामणौ शिववीजचशंभुश्च शर्वः शंक
 र एवच गकारस्यान्तं चान्यन्मया प्रोक्तं नगात्मजे २३ ग रुद्रयामले० जिनवीजं पडभिजं मारजिहीजमेव च
 मायासुक्तेर्कबंधुश्च गौतमं कृत्रिमं परम् २४ घ कुड्मासर्वस्वे० पडाननः शरजन्मास्कंदः कुमारवीजकं
 शंभवः शालिगोवीजं कृत्रिमं परमीरितं २५ ङ भैरवतंत्रे० नाट्यवीजं च नटनं तांडवं नृत्यवीजकं च कामे
 श्वरे शनिवीजमर्कजं च पंगुवीजं तथैव च २६ कालं च सौरवीजं च सृजि सुंदरवीजकं च आत्ममालंकारे
 स्तनवीजं कुचं चैव मुरोजोहज्जमेव च २७ ज वामकेश्वरे० इच्छावीजं स्रहाकांछालिशावीजचतुष्टयं
 । इन्द्र । त्रिपुरासर्वस्वे० ॥ समवीजं कालवीजं कृतांतं समवर्तिनम् २८ केनाशंभुसुवीजं च नकारस्यान्तं प
 रं ज स्वतंत्रे गर्जितं स्वनवीजं च सनिस्तरसितं तथा २९ ट वामकेश्वरे पद्मः पंकजययोजौ नीरजमं
 वुजंतथा ठ रुद्रयामले सिंहिकासरसीवीजं रेणुकावीजमेव च ३० अंजनीवीजमाख्यातं डकारस्यान्तं
 परम् ड भैरवतंत्रे वायुवीजमनिलं च समीरणं मरुतथा ३१ समीरं चाशुगं जेयं वातं श्वसनवीजकम् ॥

ॐ। विश्वयामले॥ कृपावीजं दयावीजं करुणाकार्षिकं तथा ऋकारस्यानृतमन्यद्राषितं विश्वयामले १२ ॥
ॐ। रुद्रयामले॥ विश्वव्यक्तजगद्बीजं गौर्वप्रोक्तं मया शिवे १३ मंत्रसागरे० गंगाबीजं स्वर्धुनी च न्यक्वापो च
स्वर्णदी १३ शोक्रमन्यदसत्संचल कारस्पमया स्मृतं १४ ल्द कुलचूडामणौ एकादशीमात्रिका च लता
बीजं तथैव च क्लीबीजं वराकी च शान्तं कृत्रिमकंपरं १५ ए। त्रिपुरासर्वस्वे॥ वामभवमूर्ध्वबीजं च चारुणं च
डिकेश्वरः चंद्रोपि चर्मवसनं वासनापितथैव च १६ चार्वंग्यपि च चर्मणं मात्रां द्वादशकी मथ गृहीत्या
तं मया देवि चैकारस्यानृतं परम् १७ ऐ छिन्नाशिरोमणौ ॥ प्रणवं च तथा तारं अक्षं तोमापि अंधकः ॥०
त्रासस्तारं च मेवं च कैतवं च मया स्मृतं १८ ओ भैरवं तं त्रे मोक्षबीजं तथा सुक्तिर्ज्ञानं निर्वाणमेव च आगस्त्य
च मया ख्यातं मौकरस्पसुरेश्वरि १९ ओ सिद्धसारस्वते० अं बीजं वृक्षबीजं च पादपंचधरुहं भूरुहं च
मया ख्यातं मंकारस्यानृतं परम् २० अं सुंदरीसर्वस्वे नागबीजं भूधरं च भाग्यबीजं च वारुणं अः छिन्ना
रहस्ये वेधो बीजं विधिर्ब्रह्मा स्वयं भूबीजमेव च २१ क आगमा नृतमं जर्या नमो बीजं पुं करं च युबीजं

बी०को० अथयः३० ब्रह्मर्षेः ब्रह्मपुत्रत्वं सकलागमपारग प्रसन्नोऽसि महाभाग कृपासु भवसांप्रतम् १ श्रुतं शास्त्र
 १४ मिदं देवविविधं मंत्रनिर्णयं वर्णकोशं च मंत्राणां श्रोतुमिच्छामि हे विभो २ दक्षिणामूर्तिः शृणु धर्मपथः सर्व
 वेमत्तोऽयं यथाविधि वर्णानां मंत्रकोशं च निस्तुतं त्रिपुरमुखात् ३ ईश्वर उ० शृणु देवि प्रवक्ष्यामि मंत्रको
 शं सविस्तरं मुनीनां सूचितं यच्च दक्षिणामूर्तिना पुरा ४ त्रिपुरातिलके ईश्वर उ० आत्मा बीजमकारं जस्वांते
 हृद्बीजमेव च मानसं च मनो बीजं पैतामहमिति स्मृतं ५ आश्रयं खमं वरं व्योम वै ह्यवंचेति श्रुतिः ॥ प्राकार
 स्यान्जं चान्यदुक्तं भैरवतंत्रके ६ ॥ आ इंद्र बीजं तथा जिह्वुर्मरुत्वात्मघवाहरिः सैव मिकारवर्णस्य ग्नेये भैरव
 तंत्रके ७ ॥ इति त्रिपुरातिलके बुद्धिबीजं तथा मेधाभी बीजं च मतिस्तथा ऐंद्रं तथैव विज्ञेयमीकारस्या
 न्तं परं ८ ॥ इति कुब्जिकासर्वस्वे ० रुतिबीजं तथा नंदा वामनं वार्तबीजं सौर्यमुकारवर्णस्य कृत्रिमं परमी
 रितं ९ ॥ उ० सुंदरी शिरोमणो ॥ कचबीजं तथा केशमूर्धजं च शिरोरुहं ऐंद्रं चान्यदन्तं मूकारस्य सुहेश्वरि १०
 ऊ० काशीरहस्ये ॥ पाप्माबीजं तथा पापं किलिषं कल्मषं तथा किंकरो बीजमेवं च मांगलं ग्रन्थं परम् ११ ॥

राम
 १४

एहवेह्येवाहनः लज्जालक्ष्मीस्तथाभीमावनमंतेप्रकीर्तितं ३४ एहोर्विशाक्षरोवालोयथाभीष्टफल
प्रदः अथगर्जितबीजोद्धारः स्वतंत्रे० गर्जितंस्वनबीजंचस्तनितंरसितंतथा ३५ हंवीजानिचचत्वारि
ह्रस्विमाण्यपराणिच प्रकाशं ॐ कीं कीं हूं हूं टं टं कधारिणे एहवेरं ह्रीं श्रीं भैं स्वाहा शंभोर्नेत्रत्रयाणांच दे
वताकीर्तितामया ॥ ३६ ॥ स्वदिनेसाधकोमंत्रासाधयेद्ब्रह्मणेशवा अथकेतुमंत्रः तंत्रमुक्तावलौ प्रणवंस
कलाहंष्टिस्तनोपिकूरकूपिणे ३७ केतवेपिततः पश्चाच्चंद्रः शंकापयस्तथा केतोरयंमनुः प्रोक्तो देवपंच
दशाक्षरः ३८ दृष्टिवीजोद्धारः ॥ सुंदमालातंत्रे ॥ दृष्टिवीजंचकरकंवर्षोपलस्तवार्षिकः कूं बीजानिच
चत्वारिह्रस्विमाण्यपराणिच ३९ प्रकाशं ॐ ह्रीं कूं कूररूपिणो केतवे ऐं सौः स्वाहा ॥ इतिमूलं ॥ एषानवग
हाणांचमनवोभाषितामया ॥ अद्याहंतवदेवेशिवर्णानां वच्चि वैमनून ४० कोशंलोकोपकारार्थं गोप्यं
कुरुमहेश्वरि येनविज्ञानमात्रेणमात्रिकः साधकोभवेत् ४१ इतिश्रीदक्षिणामूर्तिमुनिविरचितेउद्धार
कोशाख्यतंत्रेसकलागमसारेपंचग्नहविग्नहकेतुमंत्रोद्धारकोशाख्यानविधिर्नामचतुर्थः पटलः ४ ॥

को०

१३

धिपतयेदहस्पतयेवींठः श्रींठः ऐंठः स्वाहा अथ चंद्रमंत्रः कालीपटले अक्षचहरिणाक्षीचकुंजीबीजेसमन्वि-
तं २४ हरेतिशब्दसंयोज्यशब्दानुस्वारसंयुतं नाट्यबीजंततोमध्येचंद्रायांते श्मरीस्यता २५ अथ नाट्यबीजो-
द्धारः भैरवतंत्रे नाट्यबीजं च नटनंतांडवं न तबीजकं २६ चं विजानि च चत्वारि कृत्रिमाण्यपराणि च प्रकाशं
ॐ श्रीं कीं चं चंद्राय नमः एते वै पंचवाणाणां ग्रहाः पंचप्रकीर्तिताः ॥ २७ ॥ अथ भौममंत्रः ॥ शारदादीक्षयां
चारणहारिणीबीजं रुक्मिणीशर्वरीपतिः वेधो बीजंततो मध्ये ग्रहाधिपतयेततः भौमायांते प्रसूः प्रोक्तं मनु-
पंचदशाक्षरः अथ वेधो बीजोद्धारः स्वतंत्रे वेधो बीजं विधिर्ब्रह्मास्वयं भूबीजमेव च २८ कं बीजा न्यधि चत्वारि
कृत्रिमाण्यपराणि च प्रकाशं ऐं ह्रीं श्रीं प्रांकं ग्रहाधिपतये भौमाय स्वाहा ॥ अथ शनैश्चरमंत्रः ३० प्रागमसहस्रं
तारं लज्जाश्रियं चैव बीजं त्रिशिखरद्वतः ग्रहचक्रवर्तिने शनैश्चरयेततः ३१ मदनं वासनाशक्तिरंते नी-
रमुदाहृतम् शनैश्चरस्य देवस्य मनुर्विंशाक्षरः स्यतः ३२ प्रकाशं ॐ ह्रीं श्रीं ग्रहचक्रवर्तिने शनैश्चरये-
त्तं ऐं सुः स्वाहा अथ राहुमंत्रः अस्यामेव प्रणवं रसनायुगं तटयुगं च गर्जितं ३३ ततो तं कधारिष्ये वं

राम०

१३

श्रीभक्तशालिगीबीजंतथाषड्मुखबीजक डुंजीजानिबसत्रैवंकृत्रिमाण्यपरणिच १३ प्रकाशं ॐ ह्रीं क्रीं डं
ग्रहनाथायसुधापस्वाहा अथशुक्रमंत्रः आगमशिरोमणौ प्रणवंमूर्ध्वबीजंचस्तनबीजसमन्वितं १४ शिव
बीजंततोमध्येग्रहेश्वरायंवैततः ॥ शुक्रायांतेशमरीचैववालश्चतुर्दशाक्षरः १५ प्रकाशं ॐ ऐं जं गीं ग्रहेश्वरा
यशुक्रायनमः अथरुहस्पतिमंत्रः त्रिपुरातिलके अक्षंमायापिसौभाग्यासुरेशिप्रोच्चस्ततः १६ तरंगदेशेसं
योज्यं चार्धगीहिंशुबीजकं ऊर्ध्वं च षट्शिरोक्षेत्रंततः पल्लवमुद्धरेत् १७ ततोऽग्रहाधिपतयेरुहस्पतये एव च
पुनोवारिवहश्चैव ५ लंदीमरीगल्लवभरथस्छुणंमेवभरुप्रीक्षेन्नंशिवे सौभाग्येतिदोषः दक्षिणासूर्तिः
तस्याधिगस्तमुनयस्वयंयस्मनधीर्भवेत् कुरुकिमणीकसौभाग्याधोभुवोंतरंमहत १८ सुन्दरीसर्वस्वे ॥
प्रणवंसकलाचैवदेवेशिरुकिमणीतथा वारिवाहद्विदोषः २० वामकेश्वरे प्रणवंचपशूलक्ष्मीवीचिवैशि
थयोजयेत् चन्द्रंमंठंतथापश्चाद्ग्रहाधिपतयेततः ततोऽग्रहाधिपतयेपिततोजीमूतबीजकं २१ पद्मंलक्ष्मी
नीलंजंचवासनापंकजंतथा अंतेनीलंसमाख्यातंपंचविंशाक्षरोमनुः २२ प्रकाशं ॐ ह्रीं श्रीं व्रीं ऐं ग्लोमहा

बी०को०
१२

मुनयउचुः ॥ ब्रह्मर्षे सर्वतत्त्वज्ञास्त्राभो निधिपारगा ॥ नवग्नहाणामस्माकं मनूंस्त्वं वक्तुमर्हसि १ ईश्वर उ० तस्मि
न्काले महर्षीणां यदुक्तं धातुस्तनुना नवग्नहाणामंत्राश्च गुर्विदू परमेश्वरि २ एते पंचमहेशानि पंचैषो बाणदे
वताः ॥ सोमार्किं राहवश्चैव त्रय एते मुनीश्वराः ३ देवस्सखंडपर्शोर्लोचनत्रयदेवताः केतुश्च परमेशानिभूमेर्देवः प्र
कीर्तितः ४ एते नवग्नहाप्रोक्ताः शंभुनारुद्रयामले अथादौ पंचग्नहे मंत्रोद्धारः तत्रादावादित्यमंत्रः विश्वनाथसा
रहारे ॥ प्रणवचांवरं लक्ष्मीर्वीजं तथैव च ६ बीजं तुर्यशिरो ज्ञेयं ततः पञ्चवसुदरे तद्ग्नहाधिगच्छापतयः
आदित्याय तथैव च ७ अंतं यमस्तु विज्ञेयं मनुर्दृष्टाक्षरः स्मृतः अथांवरमंत्रोद्धारः स्वतंत्रे अंवरं वस्त्रं बीजं च
शून्यं शक्तीति वेदुषम् ८ हरितं हरिणीबीजं हरिद्राबीजमेव च ह्रौं बीजानि षट् देवि कृत्रिमाणपराणी च ९ अं राम०
वरबीजो ह्रौं आं ह्रौं प्रकाशम् ॐ ह्रौं श्रीं आं ग्नहाधिगजाय आदित्याय स्वाहा इति मूलम् अथ बुधमंत्रः ॥ १२
स्वतंत्रे प्रणवंच तथा स्कंदं सत्ताच षडाननः १० मध्ये ग्नहायाय बुधायां ते वदद्वयं बुधस्य ग्नहाय समनुश्च
ह्रौं श्रीं क्षरः ११ अथ षडाननविजोद्धारः कुल्लिकासर्वस्वे ० षडाननः परञ्जन्मा स्कंदः कुमारबीजकम् १२ ॥

५४ रुकारकारयोर्भेदः अग्निबीजं अधिवीजं अग्न्यध्वयोरंतरादंतरमिति न दोषः अथ कल्पबीजो
 ५५ आगमालंकारणे कल्पबीजं च संवर्तते प्रलयं हंसपवीजकं क्षामिकं चरकं हौद्रं तथा कल्यांतबीजकं ध्रुवी
 ज्यान्येवमष्टौ च कृत्रिमाप्यपराणि च ५५ अथ शतघ्नीबीजोद्धारः उक्तं चागमलहर्षो शतघ्नीशालिकाश्यामा
 शाङ्गलाशुफलान्तथा ५६ घ्नीबीजानितुपंचैव कृत्रिमाप्यपराणि च प्रकाशं अंकीवीरं धुंघ्रीं ह्रीं वदुकभैरवाय न
 मः स्वाहा इति मूलं अथ मत्स्यं जयमंत्रः प्रागमलहर्षो अक्षतं शक्तिशोभेपिशं कामांतस्माद्वैधालयहौतयै
 व तस्माच्छक्तिः खंशरद्वज्रत्रासौ मंत्रोद्धारो देवि मत्स्यं जयस्य ५७ प्रकाशम् अंजुंसः हंसः मां मालद्य सोहं
 सः जुं अं इति मूलम् अथ सग्रीवमंत्रोद्धारः उक्तं चागमशिरोमणौ तारं मायां वाम्भवे मन्त्रयंच शक्तिर्मध्ये नामस्य
 क्ता तथा ते कालीपद्मौ कूर्चपद्मौ समस्तापद्मौ नीरमेष सुग्रीमंत्रौ प्रकाशं उं ह्रीं ऐं क्लीं सौः सुग्रीवदेवाय कौंठः
 कूंठः ह्रींठः स्वाहा इति मूलं मया ख्याताः स्तरेणानि सप्तैते देवि बालकाः कलौ साधितमंत्राणां साधकानां च
 रप्रदाः ॥ ५८ ॥ दक्षिणामूर्तिः ॥ शृणु धर्मपथः सर्वेषु ध्मा क मस्ति यद्दृदि ब्रवीमि भवतां प्रीत्या प्राप्तापयितुमर्हस्य
 ५९ ॥ ॥ इति श्रीदक्षिणामूर्तिमुनिविरचिते उद्धारकोशे तंत्रे सप्तविद्यासप्तकुमारमंत्रोद्धारकोशाख्याने नाम तृती

॥ ३ ॥ सप्तविद्याः सप्तकुमारः ॥ ३ ॥

वी०को० श्रीं कौं ऐं ह्रीं हूं फट्कार्जवीर्जार्जुनाय स्वाहा इति मूलम् शुक्रबीजोद्घोषोऽंतीं अथ हनुमन्मंत्रोद्धारः उक्तं च कु
 लचूडामणौ प्रणवमूर्द्धबीजं च विभूतिस्तदनन्तरं ४८ हनुमते ततः पश्चाद्गामदूताय नमः लंकाविध्वंस
 नायैव अंजनीगर्भसंततः ४९ भूताय शाकिनी चैव डाकिनी तदनन्तरं विध्वंसनाय किलिहोवुवुकारेण वैपु
 नः ५० विभीषणाय हनुमद्देवाय तदनन्तरः अक्षं मायां हरणं क्षीं चोषं स्कंदं तथैव च ५१ हरमावस्तथांते
 पिसप्तषष्ठ्यश्मरो मनुः प्रकाशं ॐ ऐं ह्रीं हूं हनुमते रामदूताय लंकाविध्वंसनाय अंजनीगर्भसंभूताय शाकिनी डा
 किनी विध्वंसनाय किलिहोवुवुकारेण विभीषणाय हनुमद्देवाय ॐ ह्रीं श्रीं ह्रीं हूं हूं फट्स्वाहा इति मूलम् ॥
 अथ भैरवमंत्रोद्धारः उक्तं च रुद्रायामले० प्रणवं मन्मथं चैव मभ्रबीजं समन्वितम् ५२ अधिबीजं कल्पबीजं श
 तघ्नीबीजं संयुतम् मायां मध्ये वटुकभैरवायाश्मरी तथा अंते यो भैरवस्यायं मनुरष्टादशक्षरः ॥ अथाभ्र
 बीजोद्धारः ॥ वामकेश्वरे ॥ अथ बीजं च जीमूतं संवुभद्वलं घनं विंवीजानि च पंचैवं कृत्रिमास्त्यपराणि च ५३ ॥
 अथाब्धिबीजोद्धारः त्रिपुरातिलके अब्धिबीजं तथा सिंधुः सांभवं सागरस्तथा रुं बीजानि च चत्वारि कृत्रिमाण्य

राम-

११

सप्तवालकाः ॥ अथादौगणेशमंत्रः ॥ उक्तं च रुद्रयामले ० प्रणवं कमलालज्जां कंदर्पमठवीजकं शंकरं पद-
शिरोमंत्रं ततः पञ्चवसुहरेत ४२ गणपतये ततः पश्चाद्द्वारदमेव च सर्वजनंततः पश्चान्मेव शमानयेति च
अंतेऽपि रुद्रयं ज्ञेयमष्टविंशाक्षमनुः ४३ प्रकाशं ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं ह्रौं गं गणपतये वरद सर्वजनं मेव शमा-
नय स्वाहा इति मूलं अथ कुमारमंत्रः कुमारचूडामणौ प्रणवं छविवीजं च मंत्रं तु द्विशिरः स्मृतं ४४ मध्ये
कुमारयनमो ह्यंते नीरमुदाहृतम् अथ छविवीजोद्धारः सिद्धसारस्वते छविवीजं कांतिवीजं शोभापि सुषुमा
स्तथा ४५ ह्रीं वीजानि च चत्वारि कृत्रिमाण्यपराणि च प्रकाशं ॐ ह्रीं कुमारयनमः स्वाहा इति मूलं अथ का-
र्तवीर्यार्जुनमंत्रः उडामरतत्रे प्रणवं वायुपूज्यापि च रुद्रकं मन्मथस्तथा शुक्रवीजं तथा शक्त्यं कमलारमनां
तथा ४६ चंद्रं द्विं च कूलं चतुरंगं च सुरेश्वरि मध्ये तन्नाम विज्ञेयं कार्तवीर्यं युनाय च अंते पयोमनुः प्रोक्तः
कविंशाक्षरः शिवे अथ शुक्रवीजोद्धारः ॥ छिन्नाशिरोमणौ शुक्रवीजं तथा काव्यो भार्गवः कविवीजकम् दैत्या-
मात्यो महेशानि सुरासुरनमस्कृते ४७ ब्रौं वीजानि तु पंचैव कृत्रिमाण्यपराणि च प्रकाशं ॐ प्रौं ह्रौं क्लीं ब्रौं प्रां

बी.को. येवच ३३ ॥ अंतेचवासनावीजंयद्यंकांसापिनौरजम् नर्तकीवीजंमन्त्रेनैवचैवसुरेस्वरि ३४ कुलवागीश्व
 १० रीदेव्याःतुर्पविंशाक्षरोमनुः अथेत्तावीजोद्धारः वामकेश्वरे इच्छावीजंस्थहाकांक्षालिप्तावीजचतुष्टयम्
 ऊंवीजान्येवमेतानिह्रस्त्रिमाण्यपराणिच३५ ॥ अथनर्तकीवीजोद्धारणि छिन्नारहस्ये० नर्तकीवीजमत्युग्रं
 वेश्यापिगणिकातथा ३६ पण्यस्त्रीवीजानिपंचस्त्रीवीजस्यानंतंपरं अंबुजांभोजयोरैक्यमिति न दोषः ॥
 प्रकाशं ॐ क्लीं ह्रीं श्रीं हूं उं उषहस्तेकुलवागीश्वरि ऐं हः उं हः रं व्रीहः स्वाहा इतिमूलं एतामद्यामहंशानि
 सप्तविद्याःप्रकिर्तिताः भ्रद्याहंतवभक्त्याशुहृदियद्रोचतेतव ३७ वदमेसत्वरं देवितदहत्तामिसमासतः ॥
 देव्युवाच० सप्तानां बालकानांचकीदृशास्तेमनूतमाः कृपयाद्यमहादेवत्कतः श्रोतुं ससुत्सहे ३८ मुनयः ॥
 ब्रह्मर्षे सर्वशास्त्रज्ञत्वनः सर्वश्रुतं प्रभोः मनुस्सप्तकुमारणा अस्माकवक्तुमर्हसि ३९ दक्षिणामूर्तिः शृणु ताम०
 धं मुनयः सम्यग्यत्पुण्यकृतिवाससा शिवायैकयितं प्रीत्या तदह्यामिसविस्तरम् ४० ईश्वर उ० गणेशो बहदु
 कश्चेवस्कंदो मत्पुंजयस्तथा कार्तवीर्जायुनोप्येवं सुग्रीवो हनुमांस्तथा ४१ रुद्रयामलतंत्रे स्मिन् भाषिताः १०

युगमालंकरणे स्तनबीजंकुचवैवसुरेजं हज्जमेव च २८ जं बीजान्येवमेतानि कृत्रिमाण्यपराणि च प्रकाशं ह्रीं श्रीं
द्रां द्रीं क्लीं कुंजं जं वनाख्ये कामेश्वरिवाणदेवते स्वाहा इति मूलं इति भैरवपटले अथ गौरीमंत्रोद्धारः उक्तं च त्रि
पुरशिरोमणौ प्रणवं कमलां चैव मायाबाहूकमेव च शिवबीजं तथा देवि गौरी शर्वश्च ठ ह्रस्वम् २९ भगवत्या महा
गौर्यावालः श्रीषोडशाक्षरः अथ शिवबीजोद्धारः कुलचूडामणौ शिवबीजं च शंभुश्च शर्वः शंकर एव च गं बीजा
निवचत्वारि कृत्रिमाण्यपराणि च ३० ॐ ह्रीं श्रीं ह्रीं ग्लौं गं गौरी गीं स्वाहा इति मूलं अथान्नपूर्णमंत्रः उक्तं च
कामेश्वरतंत्रे तारंपरापिकमलामीनकेतन एव च विश्वंततो भगवति माहेश्वरिततः पुनः ३१ अन्नपूर्णं ठ ह्र
स्वमनुर्विंशाक्षरः सप्ततः मीनकेतन इति दोषः उक्तं च त्रिपुरसुंदरी सर्वस्वे अक्षं मायापि पद्मा च कामं वि
श्वमुदाहृतम् बीजं तु षट्क्षरो ज्ञेयं ततः पञ्चवमुद्धरेत् विश्वेन सह देवेशी मूलशीर्षं षडक्षरः प्रकाशं ॐ ह्रीं श्रीं
क्लीं नमो भगवती माहेश्वरि अन्नपूर्णं स्वाहा ० अथ कुलवागीश्वरीमंत्रोद्धारः उक्तं च मुंडमालातंत्रे प्रणवं
मदनं चैव स्कंदं नारायणप्रिया ३२ तटमिच्छान्नरं चैव ततः पञ्चवमुद्धरेत् उपहस्ते ततः पञ्चाक्षु कुलवागीश्व

॥००॥ चहिंगुवीजंसुरेश्वरि श्लो० वीजोद्धारमेतद्विद्यान्यदन्तमीरितं २१ अथतमोवीजोद्धारः स्वतंत्रे तमोवीजंतथाध्या-
 नं तमोहंतिमिरमेवच लंवीजोद्धारमेतद्विद्यान्यदीश्वरि २२ प्रकाशं ऐंग्लो० लं ऐं नमो भगवति वातो लिवा एहि
 देवते वराहमुखि ऐंग्लो० रः रः स्वाहा इति वाराही मूलम् अथ शारदा मंत्रोद्धारः शारदापटले तारं मायांचमद-
 नं शरद्विज्ञेयमौष्मकं मंत्रं च पटच्छिरो ज्ञेयं ततः पञ्चममुद्धरेत् २३ भगवत्सै शारदायै चांते लज्जा च ढह्यं
 इत्युद्धारः प्रकाशनं ॐ ह्रीं क्लिंसः नमो भगवत्सै शारदायै ह्रीं स्वाहा इति शारदा मूलं अथ कामेश्वरी मंत्रोद्धारः ॥
 मायांचहरीणां ह्रींचंद्रः शीतांशुरेवच मदनश्चोर्मिधांतौ हौंसं योज्यस्तनवीजकम् २४ मनुः सप्तशिरो ज्ञेयस्त-
 तः पञ्चममुद्धरेत् जंवनारये ततो देविकामेश्वरितथैवच २५ ततो वाणदेवते पिचांते नीरमुदाहृतम् कामेश्व-
 र्यामहादेव्या द्वाविंशत्यक्षरे मनुः चंद्रस्पवीजो हौ ऐन्द्रा अथ चंद्रवीजोद्धारः उक्तं च काली सर्वस्व चन्द्रः ॥ राम०
 शीतांशुरिंदुश्च शर्वरी पतिरेवच २६ ताराधियः सुधारश्मिः कृत्रिमाण्यपराणि च अथोर्मिबीजोद्धारः अस्मिं
 सन्त्रे उर्मिबीचिस्तथा चैवं तरंगस्त्रितयं तथा २७ वंवीजोद्धारमेतद्विद्या परं बीजंतु कृत्रिमं अथ स्तनविजोद्धारः ॥

मुनीश्वरान्ममूनुदेवोदक्षिणामूर्तिरब्रवीत् १० सप्तविद्यायप्रोक्तावज्जयोगिन्यादिदेवताः तासां नामानि
वक्ष्यामि पर्वतेश्वरनन्दिनि ११ दक्षिणामूर्तिना देवि प्रकाशितानि तत्त्वतः श्रीवज्जयोगिनी देवी वाराही शारदा
तथा कामेश्वरी तथा गौरी ह्यन्नपूर्णा तथैव च १२ कुलवागीश्वरी चैताः सप्तदेव्याः श्रुता मया दक्षिणामूर्तिना तेषां
सप्तदेव्याः प्रकीर्तिताः १३ एतासां वलमाश्रित्य देवी त्रिपुरसुन्दरी सस्रजे जगदेतच्च पाल्यते पिसुरेश्वरि ॥
हस्तेऽपि तथा विश्वं च रच समन्वितं ऋषिः एतद्वाक्यमन्तं तस्या मुखं भोजाच्छ्रुतं मया १४ तासां मंत्रं प्रवक्ष्या
मिच्छणुध्वं मुनिपुंगवा ॥ अथ मंत्रोद्धारः उक्तं च स्वतन्त्रे प्रणवं सकला चैव बीजौ हौ फट् दायको ॥ मध्येऽपि वज्ज
योगिन्यै ह्यन्ते नीरमुदाहृतम् १६ प्रकाशं ॐ ह्रीं वज्जयोगिन्यै स्वाहा अथ वाराही मंत्रोद्धारः उक्तं च त्रिषु
एतिलके वासना चैव वाह्रीकं तमो बीजसमन्वितम् वाग्भवं चौ श्मकं चैव ततः पद्मवमुद्धरेत् १७ दृग
वति च वार्तालिततो वाराहिदेवते वाराहिमुखे चैवं वासनां च मठं तथा १८ ततः पंकजपयोजौ हरं नीरं महेश्वरि
वाराहि मगवत्याश्च ह्यष्टविंशतिरे मनुः १९ अथ वाह्रीकबीजोद्धारणि २० सुंदरमालातंत्रे वाह्रीकं मवसंज्ञं

वी०को० लप्रदाः ॥ इति दक्षिणामूर्तिमुनिविरचिते उद्धारकोशतंत्रे सर्वांगमसारे दशविद्याषट्देवीमंत्रोद्धारकोशभेद
८ देवीमंत्रोद्धारसूचको नाम द्वितीयकल्पः २ ॥ भैरवः ॥ ततो देवि प्रवक्ष्यामि देवीनां मंत्रमुत्तमं शृणु ध्वेकमना
भूत्वा येन सिद्धिर्भवेद्भुवम् १ दक्षिणामूर्तिना तस्मिन्काले ते वासिने तदा यत्सूचितं महादेवि तद्वत्स्यामि समासतः
२ तस्मिन्काले मुनेस्तस्य मुनिसेवितमाश्रमं ॥ आययुर्मुनयस्सर्वे मन्त्रिणश्च समुत्सुकाः ३ लोहितोद्दालको
शंवमातंगौ पुंडरीकजौ शंडिल्यगालवो वेततस्माश्रमपदं ययुः ४ सर्वे मिलित्वा मुनिपुंगवं ते श्री दक्षिणा
मूर्तिमिदं समुचुः स्वकीयदेवेष्टमनूत्सगृह्णन् प्रचुरादौ परमेशमूलं दक्षिणामूर्तिरुवाच शृणु ध्वं मुनयः सर्वे वक्ष्या
म्याश्चर्यमुत्तमं चराचरेस्मिन् जगति देवि सीमंतशेखरा नता दृशा वक्षित्वा तां पथा त्रिपुरसुंदरी दत्तस्या मुखाम्बु गम०
जातस्य देव्या विद्यामया श्रुताः ॥ पथेष्टभलदाभक्त्या सर्वरोगभयापहाः ७ अचिरेणैव कालेन फलदास्माध्यमन्त्रि
८ णां ऋषय ऊचुः का देव्या कानि नामानि कीदृशानि वस्तुन्या ० श्रोतुमिच्छामहे त्वनो वक्तुमर्हसि नः प्रभो ८
दक्षिणामूर्तिः शृणु ध्वं पयःसम्पक् सर्वांगमरहस्यकं ८ येन श्रवणमात्रेण हयमेधफलं लभेत् ईश्वरः ०

भेदानि सरस्वत्याकानने अथ ताराभेदानि० प्रकाशम् ॐ ऐं हूं तारे फट् स्वाहा ॐ स्त्रीं ऐं हूं एकजटे फट् स्वाहा ॐ हूं
ऐं हूं नीलसरस्वति फट् स्वाहा ॐ ह्रीं स्त्रीं ह्रीं ऐं हूं उग्रतारे फट् स्वाहा इति ताराभेदानि अथ भुवनेश्वरीभेदाः ॐ भैर
व्ये नमः ॐ ह्रीं भीमरूपायै नमः ॐ श्रीं भीमायै नमः इति मूलं ॐ ह्रीं श्रीं क्लीं भुवनेश्वर्यै नमः अथ सातंगीभे
दानि चक्रिण्याः ॐ क्लीं ह्रीं महाचक्रे णि ऐं हूं स्वाहा ततः कुञ्जिकायाः ॐ श्रीं प्रो कुञ्जिके देवि ह्रीं हूं स्वाहा ॥
अथ शांभरीमंत्रः ॥ ॐ श्रीं देवि शांभरी क्लीं हूं स्वाहा इति मूलं अथ शारिकामंत्रः ॐ हूं पुं प्रां शै देव्यै प्रपद्यायै नमः
अथ हैमवतीश्वरी मूलं ॐ ह्रीं श्रीं हैमवतीश्वरि ह्रीं स्वाहा अथ भीडाभेदविहीनेत्यलम् अथाविकामूलं ॥
ॐ ह्रीं मातरं वि के हूं फट् स्वाहा इति मूलं एतानि भेदमंत्राणि महाप्रोक्तानि पार्वति एतासां दशविद्यानां अन्या
सांश्च पुनश्च ५७ भद्रकालीयथा देवी दक्षिणाकालिका तथा तुरी चैतामयारव्याताभेदहीना महेश्वरि ५८
अथ चिन्मस्तिकादिधा ॐ ह्रीं श्रीं चिन्मस्तिके ह्रीं फट् स्वाहा द्वितीया यथा श्रीं ह्रीं ह्रीं ऐं बज्रवैरोचिनि ह्रीं
फट् स्वाहा इति मूलम् दक्षिणाकालिकाश्यामाकालरात्रीति सुंदरि ५८ एताभेदविहीनाश्च यथाकामफ।

वी०को०

७

लींकरणंशरदपितथाअसंपररुक्मिणी विद्याश्री विपरीतभावसहिताः श्रीषोडशतमाविधिः ४४ इतिषोड
शाक्षरभिदानि श्रीदेव्युवाच० महेश्वरत्रिकालज्जशरणागतवत्सल भेदैर्युतानां देवीनां मनूस्त्ववक्तुमर्हसि ४५
ईश्वर उ० द्ययातवदेवेशितद्वयामिसमासतः यदूक्तं भैरवतंत्रे अथप्रियः ॐ ह्रीं श्रीं हरिणाक्ष्या वीजद्व
यं फलदंसद्यः अंचं ह्रीं शक्तिनीरमंते प्रोक्तमपि धूर्यदिना ४७ अथरुक्मिण्याः ॐ ह्रीं चैवंतुरुक्मिण्यास्तारं
लक्ष्मीमयस्तथा अंते प्रोक्तं महेशानीलक्ष्म्याः भेदद्वयं स्मृतं ४८ प्रकाशं ॐ ह्रीं श्रीं लक्ष्मिं ह्रीं स्वः स्वाहा ॐ ह्रीं
रुक्मिणी ॐ श्रीं स्वाहा० अथसरस्वतीभिदानि तामापावाभवमेवक्षा मातारंचलक्ष्मीः परमेश्वरेण वादिवतायाः
फलदं हिवालं नूनं नमोभक्तिपरायणानां ४९ अथवाण्याः तारं लज्जावर्द्धीजं च ह्यंते स्तंभमुदाहृतम् ॐ ह्रीं ऐं वार्यै नमः राम०
इतिमूलं चार्वंग्यपि विभूतिश्च अंचं सरस्वत्यै ततः ५० नमोऽंते परमेशानिमया प्रोक्तं नगात्मजे अथानंलप्रि
यामूलं तारं लज्जावाम्भवं च मध्येऽनंलप्रियेततः अक्षं विश्वं तथा चान्ते पर्वतेश्वरानन्दिनि ५१ देव्याश्च स्वारि

वामकेश्वरे तारापितामिणीचैवमेकजटातथैवच ३१ नीलसरस्वतीचैवमुग्रताराप्रकीर्तिता तारामेदानीपंचैवमे
ष्टोभ्येवेतिभाषितं ३२ अथभुवनेश्वरीभेदानि उक्तंचभैरवतंत्रे० भैरवीभीमरुपाचभीमापिभुवनेश्वरी भक्त्याफल
प्रदादेविनित्यंवर्षचतुष्टये ३३ अथमातंगीभेदानि० उक्तंचविस्वसारतंत्रे शारिकापितथापर्णाफलदापिहि
वर्षिके ३४ ततोराज्ञीभेदानि राज्ञाभेदद्वयंप्रोक्तंरणीचखगगामिनी द्विवर्षमध्येराज्ञीचभक्त्याराज्यंप्रयच्छति ३५
भीडाभेदविहीनाचप्रजाभाम्यविवर्द्धिनी दूतिकुलार्णवे अथज्वालासुरवीभेदानि० उक्तंचज्वालाशिरोमणौ॥ ॥
आदौज्वालासुरवीचैवमंविक्काभगरूपिणी यथेष्टंफलदंप्रोक्तंज्वालाभेदत्रयंशिवे ३६ एतासां दशविद्यानांनाना
भेदक्रमःस्मृतः ततस्त्रिपुरातिलके त्रिपुराभेदानि त्रिपुराभैरवीविद्याहिंगुलाचंडिकातथा चामुंडानारसिंही
चचैंद्रीहैमवतीश्वरी ४० मडानीवारुणीदुर्गामहात्रिपुरसुंदरी देव्याह दशभेदानिप्रोक्तान्येतानिप्रहलिना॥
४१ प्रकाशं श्रीह्रींसौःत्रिपुरीचवर्मवसनंकामःशरद्वैरवि ॐह्रींश्रींनारसिंहितथाचैंद्रिवारणमेवह्रींचमदनःका
मंपरारुक्मिनीदेवीहैमवतीश्वरीचकमलालज्जातथामन्मथ चन्द्रोवारुणिवाकुडैंदलपरादुर्गस्मृताशंभुना श्रीह्रीं

बी० गणेश्वर्येनयाचांतेविश्वेदेविसमास्वयेत् प्रकाशं ॐ ऐं ह्रीं क्लीं श्रीं काहें श्वरिसर्वजनं मनोहरिसर्वसुरसंभिनि
ह सर्वराजवसंकमिसर्वदुष्टनिर्दलिनिसर्वस्त्रीपुरुषाकर्षिणि वधीशं खलास्त्रोदयत्रोदयसर्वशत्रून् भंजय भंजय
द्वेषीन् निर्दलय निर्दलय सर्वान् स्तंभय स्तंभय मोहनास्त्रेण द्वेषिणमुच्चाटय उच्चाटय सर्ववशीकुरु कुरु स्वाहा दे।
हि देहि सर्वकालरात्रिकामिनिगणेश्वर्येनमः २४ श्रीभैरवः देवेशि त्रिपुराभालं विज्ञेयं द्वादशात्मकं षट्समिभ
वतां प्रोत्साशु धंसु नयोरहः २५ उक्तंच मुंडमालातंत्रे० त्रिपुरामंत्रराजंतु विज्ञेयं द्वादशात्मकं केवलं सकृदे
विसर्वदा गोपयेत्सदा २६ उक्तंचोडामरतंत्रे अष्टादशात्मिकाज्ञेया विद्या श्रीषोडशाक्षरी परं यत्तत्सुचितं दे
विसर्वा सुक्तिप्रदं सदा २७ उक्तंच त्रिपुराशिरोमणो० अष्टात्मकमिदं बीजं त्रिपुरायाः स्मृतं मया अष्टमि
वत्सरे देवि मासैरष्टभिरेव च २८ अष्टभिर्दिवसैर्वापि जानियाद्दोगलक्षणं लक्ष्मीभेदद्वयं ज्ञेयं भाषितं कृति
वाससा २९ लक्ष्मीश्च रुक्मिणीश्चैव त्रिभिर्वर्षैः फलं लभेत् ३० अथ सरस्वतीभेदानि उक्तंच कामिनीकृत्ये
वाग्देवी च तथा वाणी सस्वत्य नलप्रिया ३१ भेदान्येतानि ख्यातानि फलं वर्षचतुष्टये ततस्तारभेदानि उक्तंच

तार्वीजात्रिपंचच प्रकाशं ॐ त्रोंत्रोंत्रौमहातुर्यै नमः १० इति मूलम् अथ चिन्तामंत्रोद्धारः शिखराशिरोम-
णौ ॐ नमः सकलापद्माचारुकंचसुरेश्वरि नंत्रे उच्छूनबीजं च फट् ह्रये न समा युतं ११ प्रकाशं ॐ ह्रीं श्रीं ह्रीं
चिन्तमस्तिके फट् स्वाहा अथ दक्षिणाकालीमंत्रोद्धारः उक्तं च श्यामा रहस्ये कुंती त्रयं तीरयुग्मं क्षमा युग्मं ततो
भिधं १३ दक्षिणे कालिके त्वेवं चांते काली त्रयं पुनः कूलयुग्मं परायुग्मं पयः श्वेवं सुरेश्वरि १४ दक्षिणकालि-
कायाश्च हनुर्द्वाविंशदक्षरः प्रकाशं क्रीं क्रीं क्रीं हूं हूं ह्रीं ह्रीं दक्षिणे कालिके क्रीं क्रीं क्रीं हूं हूं ह्रीं ह्रीं स्वाहा इति
मूलम् अथ श्यामा मंत्रोद्धारः श्यामा तंत्रे हरिणा दीत तोलञ्जा काली जि ह्रा चतुष्टयं १६ ततः सुधारसे श्या-
मे रुह्मशापं विमोचय ॥ अमृतं स्वावय स्वाहा श्यामा तंत्रमुदाहृतम् १७ प्रकाशम् श्रीं ह्रीं क्रीं क्रीं क्रीं
कः सुधारसे श्यामे रुह्मशापं विमोचयामृतं स्वावय स्वाहा इति मूलम् अथ कालरात्री मंत्रोद्धारः कालरात्री क-
ल्पे प्रणवं वासना मायामन्मथः कमलोद्भवमिति दोषः १८ मन्मथः कमला तथा बीजं पंचशिरो ज्ञेयं ततः
पद्मवमुद्धरेत् ततो मध्ये भिधं त्यक्त्वा ततः सर्ववशं कुरु २० कुरु नीरं देहि युग्मं मध्ये त्यक्त्वा भिधं ततः ॥

वी० ५ शविद्यामंत्रोद्धारकोशगुणाख्याननामप्रथमः कल्पः ॥१॥ ईश्वर उवाच शृणु देवि प्रवक्ष्यामि त्रिपुरां पप्रिवारितां
षट्सखीभिरहंतासां मंत्रोद्धारं ब्रवीमि ते १ असोभ्यः गुरो विद्या त्रिसंभूतानां शास्त्रविचक्षण श्रोतुमिच्छाम्यहं
सर्वामंत्रांश्च ब्रह्मसिद्धये २ दक्षिणामूर्तिः शृणु क्षोभ्य महाभाग सर्ववक्ष्यामि तत्ततः दशविंशतिभद्रकालीतुरीचछि
न्नमस्तिका ३ दक्षिणा कालिका श्यामा कालरात्रिपि सुंदरि षट्सखीनामहंतासां मंत्रोद्धारं ब्रवीमि ते ४ तंत्रा
दौ भद्रकाली मंत्रोद्धारः उक्तं च श्यामा तंत्रे काली त्रयं कूर्चयुग्मं लज्जा युग्मं च भद्रिका भद्रकालिपदं ब्रूयाद्दीजा
निप्रतिलोमतः षट्पदेन समायुक्तो भद्रकाली महाहनुः ६ अथ चंद्रिका वीजानि सुंदर्या तंत्रे भद्रिका भास्व
ती भीमा वीज त्रयमोरितम् ७ असत्यमपरं ज्ञेयं ब्रह्म वैशेषिकदीपकं प्रकाशम् क्रीं क्रीं क्रीं हूं हूं ह्रीं ह्रीं ह्रीं भद्रका
लि भै ह्रीं ह्रीं हूं हूं क्रीं क्रीं क्रीं स्वाहा इति मूलम् अथ तुरीयमंत्रोद्धारः स्वतंत्रे प्रणवतारका ज्योतिः तत्राभ्युतेन मण्ड
लितुया मूलमिदं प्रोक्तं स्वतंत्रे शंभुना स्मृतम् ८ अथ तारकादि वीजोद्धारः कामेश्वरतंत्रे अक्षयभं तारका ज्योतिः

कूलचूडामणौ प्रणवंचविभूतिश्चहरिकांतातथैवच विपच्छक्त्याग्निर्बीजानिसंयोज्यवाग्भवंततः ८० मदनैर्वत-
शाशंकादीजंसप्राक्षरंवदेत् ऋषयेनसमायुक्तः प्रोक्तोविंशाक्षरोमनुः ८१ प्रकाशं ॐ ह्रीं श्रीं ह्रीं ऐं क्लीं सौः भी डाम
भवति हंसरूपिणि स्वाहा इति मूलं अथज्वालासुखीमंत्रोद्धारः शारदाटीकायां तारं लज्जाश्रियं चैव मन्ते कूर्चं हरं
पयः बीजंच त्र्यक्षरं देव्या ज्वालासुख्याः सुरेश्वरि ८३ प्रकाशं ॐ ह्रीं श्रीं ज्वालासुखिममसर्वशत्रून् भक्षय भक्षय
हूं फट् स्वाहा ॥ इति मूलं ॥ दक्षिणामूर्तिः दशविद्यामया प्रोक्ता यथा गमविनिश्चिता ८५ साधके ए प्रदाद्देव्यानां
नारत्नविभूषिताः एतासां दशविद्यानां गुणान्वक्ष्यामि तत्त्वतः ८६ दक्षिणामूर्तिः मुक्तिं ददाति त्रिपुरालक्ष्मी
लक्ष्मी ददाति च विद्यां ददाति चाग्ने देवी जन्म जन्मान्तरेष्वपि ८७ मातंगीभूतयक्षादिभीतिं हरति सर्वतः शारिका
शं ददात्येव रत्नीराज्यं प्रयच्छति ८८ ददाति संततिं भीषाधनं ज्वालासुखी तथा दशविद्याः सदा भक्त्या भक्तेभ्यो व
रमोक्षितं ८९ प्रयच्छन्ति महादेवि पूजा होमजपादिभिः ॥ इति श्रीदक्षिणामूर्तिमुनिविरचिते उद्धारकोशतंत्रे द

बी-स्वक्तौत्रिपुरशिरोमणौ तारं मायां श्रियं कूर्चं सिंधुरं शब्दं मेव च ईर्ष कल्याणं शारिकादेव्या वीजं सप्ताक्षरं स्मृतं अंते स्म
४ भं च विज्ञेयं शारिका मूलमुत्तमं ७० ततः सिंधुरा वीजोद्धारणि उक्तं च वामकेश्वरे० सिंधुरं च गजं घोणाहसं च द्विरदंतं तथा
पुं वीजानि च चत्वारि कृत्रिमाण्यपराणि च ततः आकाश वीजोद्धारः उक्तं च भैरवतंत्रे शृण्वंस्वभां वरं व्योमभां वीजं च चतु
ष्टयम् ७२ हकारं चैव विज्ञेयमित्युक्तं रुद्रयामले ॥ असत्यमपरं ज्ञेयं तारभक्तिसमन्वितं ततः कल्याण बीजानि अस्मि
न्नेव० कल्याणं चैव शर्मापिशंभुभं च चतुष्टयम् अन्तर्वापरं ज्ञेयं पर्वतेश्वरतन्दिनि शर्म वीजौ सौः शं च प्रकाशं ॐ ह्रीं
श्रीं हं शुभ्रां शं शारिकायै नमः इति मूलम् अथ राज्ञी मंत्रोद्धारः तारं लज्जां श्रियं चाग्निः कामं शक्तिः षडक्षरः वीजं
च षड्विंशं ज्ञेयं ततः पञ्चवसुदरेत् ७६ भगवत्यै ततो राज्ञ्यै वांते माया च ढह्यं एभिः सह मनुः प्रोक्तो मंत्रः संच दशा
क्षरः ७७ ततोऽग्नि वीजानि० अग्नीरेफश्च वहीश्च हुतभुक् हव्यवाहनः रं वीजोद्धारमेतत्तु कृत्रिमं चापरं स्मृतं ७८ ॥
प्रकाशं ॐ ह्रीं श्रीं रं क्लीं सौः भगवत्यै राज्ञ्यै ह्रीं स्वाहा इति मूलम् इति श्यामानंत्रे अथ भीडामंत्रोद्धारः उक्तं च

भुवनेश्वर्योमनुश्चैकादशाक्षरः ५८ प्रथमंतुबीजानि उक्तंचत्रिपुराटीकायां मंत्रोमनुर्हरश्चैवंदनुर्वालंबिदुर्वुभाः ६०
बीजान्येकानिमत्रस्यह्रिमाप्यपराणिच प्रकाशं ॐ ह्रीं श्रीं क्लीं भुवनेश्वर्ये नमः ततो मातंगीमंत्रोद्धारः उक्तंचकूलसिद्धसंतने तोमाकाल
तथा लक्ष्मीर्वागुराह्यमेव च ६२ चारुकं रसबीजानि चादौ प्रोक्तानि शंभुना ॥ अंते जिह्वा तथा पद्मं लज्जानोरजमेव च
६३ वसनापंकजं चैव वनं प्रोक्तंच शरत्तिना अथ कालीबीजानि कुलचूडामणौ कालीकुंती रसज्ञापि जिह्वा पिरसना
तथा ६४ क्लीं बीजानि तथैतानि ह्रिमाप्यपराणि च अथ वागुरावीजोद्धारणि वागुरावायुपूज्यापि वांते रापि त्रि
बीजकं ६५ श्रीबीजानि शिवेत्रीणि ह्रिमाप्यपराणि च अथ चारुकबीजानि ० मुंडमालातंत्रे चारुकं चैव चर्वांगी
चारुतोच्चून्बीजकं ६६ चतुष्टयंचर्वांगीबीजमस्यस्यपराणि च तजःपद्मबीजोद्धारणि वामकेश्वरे पद्मः पंकजं
पयोजौ नीरजं चाभुजं तथा ६७ पंचउकारबीजानि ह्रिमाप्यपराणि च प्रकाशम् ॐ क्लीं श्रीं श्रीं ह्रीं उच्छिष्टवां डालि
निदेवि महापिशाचि निमातंगि निदेवि क्लीं ठः ह्रीं ङः ऐं वः स्वाहा इति मातंगीमूलम् अथ शारिकामंत्रोद्धारः उक्तंच ०

वीष्णिप्रभिमत्तंप्रयच्छसर्वसर्वगतेसुरूपेसर्वदुर्जयविमोचिनिर्ह्रांसःस्वाहा इतिमूलं ततः सरस्वतीमंत्रोद्धारः उक्तंचशारदा
पटले तारंलज्जांवाग्भवंचपरप्रणवमेवच बीजंपंचशिरोजेयंमंतेजेयोनमइति अथनमोबीजानि उक्तंचागमालंकरणे
नमोविश्वंस्तथा स्तंभंचौष्मकंचाश्मरीतथा ४६ अथानिकृतिमान्येवंसुरासुरनमस्कृते प्रकाशम् ॐ ह्रीं ऐं ह्रीं सरस्वत्यै
नमः ततः स्तारामंत्रोद्धारः उक्तंचभैरवसर्वस्वे तारंब्योषंतथाकांतामायावाग्भवमेवच ५१ कूर्चंचैवमहेशानित्यंतेफट्
द्वयंतथा ततोह्रांबीजोद्धारणि उक्तंचागमसिंधौ स्कंदंब्योषंवडिंवंचसंयोज्यहरमित्यतः ह्रांबीजोद्धारमेतद्विचाम्यदन्त
कंवदेत् ५२ ततः स्त्रीबीजोद्धारणि० बामकेश्वरे कान्ताचकमलाक्षीचप्रियापिपरमापिच ॥ लंबापिल्ललनासाजाह्वा
त्रिमायपराणिच ५५ ततः कूर्चबीजोद्धारणि छिन्नारहस्ये कूर्चंकूलंतटंतीरंवासत्यान्यपराणिच ततः फट्बीजानि
अस्मिन्नेव फट्हरंतुरंगवान्यससंतुस्करेश्वरि प्रकाशं ॐ ह्रांस्त्रीह्रीं ऐं ह्रां उग्रतारेफट्स्वाहा ततोभुवनेश्वरमंत्रोद्हा
रः उक्तंचकुजिकासर्वस्वे प्रणवंचतथा मायाकमलामन्मथस्तथा ५८ अंतैविश्वंमहेशानिनाममध्येसुरेश्वरि प्रोक्तोयं

तारवर्णानिबीजानिप्रणवस्यच ३५ अपराणिह्यसस्यानिमयाप्रोक्तानिपार्वति विपरीततयाप्रोक्ताविद्याश्चैवोडशाक्ष
री ३६ प्रकाशम् श्रींहींकींऐंसौः ॐहींश्रींकींस्कींस्कींसौः ऐंकींहींश्री इतिमूलम् इतित्रिपुरसुन्दरीमंत्रोद्धारकोशा
नि प्रकाशं दशविद्यानांमंत्रोद्धारं ब्रवीम्यहम् ३७ प्राग्वार्णवरेत्नेस्मिंस्तंत्रेवैरुद्रयामले उक्तंवागमलक्ष्यं अथ
दशविद्या ॐत्रिपुराश्रीश्चवाग्देवीताम्रपिभुवनेश्वरी ४० मातंगीशारिकारहीभीशज्वालामुखीतथा दशविद्यास्वयं
चेताभाषिताः कृत्तिवाससा एतादृशैवषडन्यायोजिताषोडशाक्षरी ४१ दशविद्याभद्रकालीतुरीवच्छिन्नमस्तिकाम् दक्षि
णाकालिकाश्यामाकालरात्र्यपिसुन्दरि ४२ एतासामूलमंत्रेणयोजितैकाक्षरेणच ब्रह्मादिदैवतैः पूज्याश्रीविद्याषोडशाक्ष
री ततो लक्ष्मीमंत्रोद्धारः उक्तंचरुद्रयामले० हर्मिणाक्षीपरात्र्यक्षलक्ष्म्यावीजत्रयंस्मृतं ४४ विपरीततयाजाप्यं सत्त्वरंफल
दायकं क्षमाशंकापिनोरंतुवांतेप्रोक्तं शिष्योत्तम ४५ ॐ ततः स्वहाबीजानि उक्तंचोद्गमरे प्रापोधनंतथानीरंतुद्रयंचप
यस्तथा ४६ जलंबीजानिप्रोक्तानिषडसस्यान्यन्यानिच प्रकाशं ॐहींश्रींलक्ष्मिमहालक्ष्मिसर्वकामप्रदे सर्वसौभाग्यदा

सीवासना २४ शरप्रक्षतयात्तामालक्ष्मीः शक्त्यादिकंततः विपरिततया प्रोक्ता विद्या श्रीषोडशाक्षरी २५ अस्योद्धारस्य वक्ष्या
२ मिकोशानिहितकाम्यया जगतां साधकानां च रहस्यं विद्विषौकसं २६ अथ लक्ष्मीबीजोद्धारणि उक्तं च चिन्तारहस्ये ॥
लक्ष्मीपद्याहरिणाक्षीसरोरुहनिवासीनी २७ कमलारुक्मिणीचैव नारायणप्रियापि च लक्ष्मीबीजानि सप्तैव कृत्रिमाण्य
पराणि च २८ त्रिपुरातिलके दुर्मेहे कमलापद्याहरिकांता जयैव च त्रियोबीजानि पंचैव कृत्रिमाण्यपराणि च २९ अथ ह्रीबी
जोद्धारणि उक्तं चागमालंकारे पराभूतिस्तथा लज्जायायापि सकला कृशा समस्तापितयात्तामा कृत्रिमाण्यपराणि च ३०
ततो मदनबीजानि उक्तं च भैरवतंत्रे कामः पंचेषुरेवं च मदनो मन्मथस्तथा मातः प्रद्युम्नकंदर्पा वन्द्यतामपराणि च ३१ ततो वा
म्भवबीजानि उक्तं च त्रिपुरासर्वस्वे वाम्भवमूर्ध्वबीजं च वारणं चंडिकेश्वरः ३२ चंद्रोपि चर्मवसनं वासनापितयैव च चारु
म्यपि च चर्मं च सस्यान्यपराणि च ३३ ततः शक्तिबीजानि उक्तं च छिन्नाशिरोमणौ शक्तिः कर्मापि विज्ञेये शस्यां केनैव
वच शक्तिबीजानि च त्वारि कृत्रिमाण्यपराणि च ३४ ततः ॐकारबीजानि प्रणवं च ततः स्तारं च ततो मयि श्रवकः त्रासः

सर्वांगमविनिश्चितं देव्युवाच देवदेवजगन्नाथभक्तानुग्रहकारक श्रोतुमुद्धारकोशाख्यंतंत्रमागमनिश्चितं १५ इच्छामि परम ।
प्रोत्सावतु हंसि पूजते ईश्वर उवाच ० शृणु पार्वति वक्ष्यामि त्वुद्धारं त्रिपुरादितः १६ देवीनां दशविद्यानां मंत्रोच्चारणमुत्तमम्
तंत्रमुद्धारकोशाख्यं सर्वांगमविनिश्चितं १७ सर्वगं श्यादिपूज्यं च तच्छृणुष्व ब्रवीम्यहम् तदनुग्रहमात्रेण सर्वानुद्धारसंचया
न् १८ अत्र ब्रवीद्दक्षिणामूर्तिश्चात्र मत्तोभ्यनामकं शृणुच्छात्रमहाभाग्यं देवीभक्तिसमन्वितः १९ रहस्यं सर्वलोकानां देवानाम
पि दुर्लभं ईश्वर उ० देवितस्मिन् नवसरे शिष्याय प्रियवादिने २० मुनीन्द्रोदक्षिणामूर्तिरत्र ब्रवीद्दंष्ट्रमुत्तमम् भाषितं यत्पुरा तेन त
त्प्रभावान्महेश्वरि २१ देवीनां देवतानां च तच्छृणुष्व ब्रवीम्यहम् ॐ त्रिपुरसुन्दर्यै नमः ईश्वर उ० अत्रादौ त्रिपुरसुन्दरी मंत्रोद्धार
रः उक्तं च रुद्रायामले ॐ लक्ष्मीः परमदनवाभवकामशक्तिस्तारं च भूतिकमलाकथितापि विद्या शक्त्यादिकं तु विपरीततया
च प्रोक्ता श्रीबोडशास्त्रविधिः शुभमस्तु पूर्ण २२ उड्डागमे च क्षीणेदसंभवाभूतिः कामं वाग्भवमेव च शक्तिः प्रणवलज्जेपिल
क्ष्मीः शक्त्यादिकं ततः २३ विपरीततया प्रोक्ता विद्या श्रीबोडशास्त्ररी वामकेश्वरेपि हरिणा स्तोतया माया कामोभामिनि ।

वी॥ श्रीगणेशायनमः॥ ॥ श्रीएकदास्फाटिकोर्वीभूतस नौवनसमाकुले संस्थितौ पार्वतीशंभूलोकरत्नगतयो पार्वतीपरमेश
 ? मंथोक्तवचनंहितम् पार्वत्युवाच० देवदेवस्मरन्नेष्टयात्रैगुण्यमानस देवीभगवतीदेवमहाविपुरस्कंदरी अस्मिंश्चराचरोव्य
 त्तकूरेकेनप्रकाशिता ईश्वरउ० शृणुदेविप्रवक्ष्यामिरहस्यं त्वत्कुतूहलात् ॐ रेवानदेमहापुण्ये श्रीगर्भानामसत्यरी अस्तित्रै
 लोक्यविराजासर्वभूतलेशेश्वरा ५ तस्यांबभूवविम्रेन्द्रदेवगंधर्वसेवितं पुण्यंतपोवनपदं नामावृष्टसमाकुलम् ई तस्मिंस्त
 पोवनेपुण्येसेवितेपिमुनीश्वरैः ऋषिः स्यादक्षिणामूर्तिस्तदागधनतत्परः ७ नानाशास्त्रधिपूतोभूत्सर्वागमनिधिः शिवे एक
 दास्त्रातुसायातोरेवांपुरायजलान्विताम् ८ प्राक्पुण्यकर्मणा तस्मै तुष्टाविपुरसुंदरी जलमध्येस्थिता गोप्त्रीमहाविपुरस्कंदरी०
 ९ स्वमूलं शिद्धिं देव्या शुद्धा मृतमयात्मकम् सत्त्वरं फलदंगोप्यं समुनींद्रशिरोमणिः १० तदाप्रभृति तन्मंत्रं ध्यायन् देवि
 जपन् हृदि तत्प्रभावाम् महादेवि न शं कर्तुं प्रशेषतः ११ तदनुमहमंत्रेण समुनिः परपूजितः मंथमुद्धारकोशाख्यं कथामनु
 सागरम् १२ अथात्रानाविधांस्तंत्रान् दृष्ट्वा त्रैलोक्यपूजिते तदाप्रभृति देवेशि प्रसिद्धं मृमिमंडले १३ तंत्रमुद्धारकोशाख्यं

॥ श्रीकाशीविश्वनाथपुरीमेंहंढिराजगणेशकेपाशदारुअनिहोत्रीकेयहाँ
सिद्धविनायकपंचमेंबिजोद्वारकोशस्थापगयाजिसैलेनाहोयउसैहंढिरा
जगणेशकेपाशदारुअनिहोत्रीस्थापवालेकीदुकानपरमिलैगीधूमविन
छा० लि० विशेषरउपाध्या० संवत् १९२४ मी० चैत्रकृष्ण १२ चंद्र० ॥

